

Valgreinar

Løgtingsvalið 2011

Helena Dam
á Neystabø
landsstýriskvinna

Nú skal íverksetaraførleikin inn um fólkháskúlanum. Og tí er samstarvsavtala gjørd millum Mentamálaráðið og Íverksetarahúsið um íverksetan í fólkháskúlanum.

Ikki nýtt fyrbrigdi - men nýtt evni!

Íverksetan er ikki eitt nýtt fyrbrigdi, men ein nýtt evni, sum allir næmingar skulu arbeiða við. Tann stóri spurningurin er, hvussu vit seta sjótul á hetta arbeiði.

Íverksetarahúsið hevur í nøkur ár arbeitt við hesum og gjørt royndir, lagt fólki lag á og ikki minst næmingum í miðnámsskúlanum, sum arbeiða við ungum virki og Bussiness Game.

Tað er at fegnast um, at eitt skipað samstarv nú verður fingið í lag við Íverksetarahúsið, sum kann hjálpa til at veita skúlanum íblástur og fakliga vegleiðing í hesum arbeiði.

At ganga nýggjar leiðir, skapa nýtt úr gomlum, finna góð hugskot, menna tey sum

Íverksetan inn um skúlagátt í fólkháskúlanum, avtala gjørd!

vøru, tænastu ella annan áhugaverdan ágóða, eru stóru avbjóðingarnar. Og at duga og kanska serliga at tora hetta kynstur at vera stigtakari og slóðari, er ein ómetaligur góður førningur hjá børnum og ungdomi okkara at byggja á, bæði í útbúgving og arbeiði.

Vit hava skyldu til at geva teimum henda førning. Tí vit kenna ikki tær avbjóðingar ella tað samfelag, sum vit skulu menna okkara børn og ungdom til at taka ábyrgd av um nøkur ár.

Íverksetan og nýggjar námsætlanir

Í arbeiðinum við teimum nýggju námsætlanunum hava vit lagt stóran dent á, at stóðisførleikarnir “at sam-skifta”, “at kanna”, at skapa” og “at virða” skulu mennast í øllum lærugreinum. Hetta eru førleikar, sum skulu eggja til forvitni hjá næmingunum, menna teirra skapandi evni og stimbra teirra hug og dirvi at menna síni egnu hugskot og leita sær ráð og vitan at ganga nýggjar leiðir, eins og førleikan at hugsa nýtt í víðastu merking.

Stutt sagt er tað nú avgjørt, at íverksetan sum førleiki skal inn í allar lærugreinir. Við hesi avtalu tryggja vit neyðugar førleikar at røkka á mál.

Faroe-topia

Í vikuni sum fór vóru 400 næmingar á “Innovation Camp” í Klaksvík, og har varð arbeitt av lívsins kreftum. Hetta eru næmingar sum luttaka í skúla-FM í íverksetan. Beint eftir summarfrítíðina vóru lærarar á tvey-daga íverksetaraskeiði, eisini í Klaksvík. So her grør um gangandi fót. Og tað hava vit av sonnum brúk fyri.

Í fjør vunnu næmingar á Eysturskúlanum tilíka kapping. Tey høvdu stovnað eina hugsaða ferðavinnufyrir-tøku undir heitinum Faroe-topia, og hugskot teirra var stak gott. Í hesum navni Faroe-topia liggur harafturat allur boðskapurin fjaldur – Føroyar sum eitt nýtt utopia, eitt land við framburði og trivnaði fyri øll.

Eg eri ómetaliga spent at síggja úrslitini frá eftirmet-ingunum, tá ið FM-kappingin í íverksetan er liðug í februar næsta ár.

Hogni Hoydal

Tað var eitt álvarsligt mistak hjá mær, at útlendingamálið gjørdist ein trupulleiki

Nógv hevur verið gjørt burtúr, at ikki øll tjóð-veldistingfólk vóru í ting-salinum, tá atkvøðast skuldi við 2. viðgerð um at yvirtaka útlendingamálini í tinginum mánadagin.

Tað er als ikki rættvíst, at fyra tjóðveldisfólk á tingi eru alment hongd út fyri ikki at røkja sítt arbeiði. Til ber hjá øllum at kanna, hvussu væl tey mæta, og hvussu nógv tey arbeiða dagliga við politikki á løgtingi, í nevndum, flokki og samfelagnum øllum.

Hendan dagin vóru okkara tingfólk til arbeiðis í meira enn 14 tímar – og um-framt at vera í tingsalinum, skrivaðu tey álit, samráddust og royndu at fáa øll okkara mál og avtalur framdar.

Eg skal sum formaður taka fulla ábyrgd av, at øll okkara tingfólk ikki vóru í salinum, tá atkvøtt varð. Eg hevði ábyrgdina av at samskipa okkara arbeiði um hesi málini, og at siga frá, tá atkvøðugreiðslurnar komu. Og eg metti stóðuna

Útlendingamálið hevði ikki verið samtykt kortini

skeivt í skundinum sum var, tá atkvøðast skuldi um bæði tíðarfreistir - og tá málið sjálvt beint eftir kom til atkvøðugreiðslu við 2. viðgerð.

Orsøkirnar til tað eru fleiri, men tað nyttar ikki hjá mær at burturforklára tað.

Tað stutta av tí langa er, at eg helt, at siglast kundi millumskerini, og útlendingamálið kundi samtykkjast við 2. viðgerð, uttan at tað varð tikið sum gísli í tíðarfreistum móttvegis øðrum málum, ið skuldu fremjast.

Men tað var eitt mistak. Tí málið fall við 2. viðgerð, tá ein atkvøða var í móti í øðrum flokki, heldur enn fyri, sum eg hevði roknað við.

Skeivt signal – hóast úrslitið hevði verið tað sama

Og hetta gav knappliga eitt heilt skeivt signal, sum síðani er vorðið dyrkað í fleiri fjølmíðlum og skírd ein gøla. Hartil eru heilt løgnar útleggingar gjørdar, um at summi tjóðveldisfólk skulu velja yvirtøkur frá, til frama fyri nakað annað.

Tað er ikki so. Veruleikin er, at málið hevði ikki verið endaliga samtykt kortini. Tí kom tað til triðju viðgerð,

so hevði lögmaður togað stikkið út áðrenn. Tá høvdu hvørki útlendingmál ella onnur mál verið samtykt. Tað er alto ikki ein spurningur um antin ella. Men um nakað ella hvørki.

Sjálvandi taka øll tjóð-veldisfólk av fullum huga undir við, at útlendingamálið skal á føroyskar hendur. Og sjálvandi skulu atkvøða vit fyri øllum málum, ið bera fram á sjálvstýrisleið. Og vit hava roynt fleiri ferðir at fáa útlendingmál á føroyskar hendur, har ein meiriluti hevur atkvøtt í móti.

Eg harmist um, at stóðan gjørdist so – og at hetta gav móguleikan til at senda skeiv signal og gerast ein trupulleiki. Tað var púrasta óneyðugt.

Tjóðveldi hevur arbeitt sera hart og kýtt seg fyri at fáa fleiri týðandi hjartamál samtykt áðrenn valið – eisini onnur yvirtøkumál. Sera nógv teirra hevur eydnast okkum at fáa ígjøgnum.

Eftir valið fara vit at arbeiða líka hart fyri okkara hjartamálum, og eitt tað fyrsta málið, vit ætla at fáa fram, er útlendingamálið, ið sjálvandi skal á føroyskar hendur.

Kristin Vestergaard

Hvussu kann mann vera heilur í fleiri størvum

Nú hava vit tosað mangan um, at tú hevur eitt starv, og tú røkir tað eftir førimuni, men sjálvandi við hjarta og sál. Tað er sum oftast grundarsteinurin hjá, og í familjuni. Komi at hugsa um, hvussu nógv av okkara fólkavaldu halda, at tað er serliga átroðkandi at hava meira enn eitt starv. Eg meini bara, hevur mann so funnið útav, at tá mann er í tveimum størvum er mann heilur. Haldi eg minnst orðtakið, - har mann ikki er heilur er mann hálvur-. Vit hava t.d. læknar á tingi, teir siga seg røkja tvey

størv uttan trupulleikar. Kann mann veruliga verða heilur á báðum stöðum. Haldi ikki tað kortini. Skera vit tað út í papp, og siga t.d. at Jenis hevur eitt áltróðkandi mál á lögtingi, um at skerja rættin hjá einari mammu, at ráða yvir sínum kroppi, kann hann so samstundis hjálpa einum sjúklingi sum er komin í bíðirúmið við einum móguligum blóð-tøppi. Nei, eg spyrji bara.

Hvat við øllum hinum, hvørs figgjar-ligu áhugamál seta eitt serliga stórt krav til óegnið. Haldi vit hava sera nógv

keðilig dømir um tvíflokkamenn, sum eru tagd burtur. Taka vit tey alment løntu, eg meini t.d. Hans Pauli og Øssur stilla upp fyri Tjóðveldi, teir haldi eg arbeiða á hagstovuni. Teir verða kanska valdir, men fáa teir so fulla løn á báðum stöðum. Havi eisini altíð hoyrt, at vera skúlalærari og lögtingsmaður, so skorar mann kassan. Onkur peningastovnsstjórnar hava verið lögtingsmenn, men tað er nokk ikki nakar trupulleiki at heva tvær lønir við kassa 1, hvør hyggur at hvat stjórn ger, skrivar hann frávera? Vit hava lögtings-

menn sum eisini eru fólkatingsmenn, tað hevur nokk ikki akkurat lønt seg fyri tey sum gjalda, kann mann nokk róligt siga, og skrivar nakar upp tá teir ikki eru til staðar?, og fær tað nakra ávirkan. Nei eg spyrji bara.

Áttu vit ikki at kravt, at tá mann setur seg fyri at royna at fara á ting, og verður vald/valdur, at umboða fólk, sum setur sítt álit á viðkomandi, at mann visur tað virðing fyri starvinum, at mann fer í orlov, ella leggur niður sítt starv. Haldi at føroya fólk hevur, sum

minsta krav, at tú hugsar um land og fólk, tá tú bjóðar teg fram, og ikki sum nú, at flestu av tykkum hava landssins veg og vel sum vinstrahondarbeiði. Jamen úrslitið er har eftir.

Finst eitt yvirlit yvir, hvussu nógvir av okkara fólkavaldu halda seg vera heilar á tveimum vælløntum arbeidsplassum í senn? Haldi ikki ein egnari ella flakakona hevði megna hesa ábyrgd, tey høvdu nokk viðurkent, at tað eina var nokk.

Roynið nu at gera tað rætta.